

نام و نام خانوادگی: .....  
مقطع و رشته: دهم انسانی  
نام پدر: .....  
شماره داوطلب: .....  
تعداد صفحه سؤال: ۴ صفحه

جمهوری اسلامی ایران  
اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران  
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۴ تهران  
دیرستان غیردولتی دخترانه سرکدانش  
(صادر است)  
آزمون پایان ترم نوبت دوم سال تحصیلی ۹۷-۹۶

نام درس: علوم و فنون  
نام دبیر: سمیه قانیلی  
تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۰۳/۱۹  
ساعت امتحان: ۸ صبح / عصر  
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

ردیف	سؤالات	محل مهر یا امضاء مدیر	ردیف
۱	<b>الف) کلیات:</b> هر یک از موارد قسمت "الف" را به قسمت "ب" وصل کنید. (امورد اضافی است) ۱-۱- نخستین گام موثر در رویارویی متن بلاغت ۱-۲- هنر کلامی است. خوانش دقیق متن ۱-۳- به جنبه های معنوی و محتوایی کلام اهمیت می دهد. سطح بیانی ۱-۴- هدف زبان ادبیات ۱-۵- از سطوح مورد مطالعه در قلمرو ادبی پیام رسانی سخن		۱
۱/۵	<b>ب) تاریخ ادبیات و سبک شناسی:</b> جاهای خالی را پر کنید. ۱-۲- ..... در دوره هخامنشیان رایج بود و آثار برجای مانده آن فرمانهای شاهان هخامنشی است که به خط ..... نوشته شده است. ۲-۲- شعر غنایی در عهد سامانی با دو شاعر معروف ..... و ..... قوت و استحکام یافت. ۲-۳- شعر فارسی در دوره سامانی به دست ..... بنیاد نهاده شد که او را "پدر شعر فارسی" می نامند. ۲-۴- عمده ترین مرکز فرهنگی در زمان سامانیان ..... بود.		۲
۰/۵	۳-۱- شعر زیر مربوط به سبک دوره ی خراسانی است. یک ویژگی زبانی و یک ویژگی ادبی آن را بیان کنید. "بوی جوی مولیان آید همی / یاد یار مهربان آید همی ریگ آموی و درشتی های او / زیر پایم پرنیان آید همی آب جیحون از نشاط روی دوست / خنگ ما را تا میان آید همی ای بخارا شادباش و دیرزی / میر زی تو شادمان آید همی" ویژگی زبانی: ویژگی ادبی:		۳

ردیف	محل مهر یا امضاء مدیر	ردیف
۴	<p>ج) موسیقی شعر:</p> <p>۱-۴- درستی یا نادرستی گزینه های زیر را مشخص نمایید.  (الف) اساسی ترین عامل پیدایی شعر، وزن است.  (ب) در زبان فارسی هیچ واژه ای با مصوّت آغاز نمیشود.  (ج) در قافیه، رعایت شکل نوشتاری حروف، واجب نیست.  (د) واحد وزن در شعر فارسی، بیت است.</p> <p>۲-۴- موارد خواسته شده در ابیات زیر را بنویسید.  "چون طفل که از خوردن داروست پریشان با دوست پریشانم و بی دوست پریشان"</p> <p>واژه‌های قافیه: حروف قافیه: طبق قاعده ی: ردیف:</p> <p>خط عروضی: تقطیع هجایی و علامت گذاری:</p> <p>.....</p> <p>"یاد دادند به ما نخل کمر تا نکنیم آنچه داریم ز بیگانه تمنا نکنیم"</p> <p>واژه‌های قافیه: حروف قافیه: طبق قاعده ی: ردیف:</p> <p>خط عروضی: تقطیع هجایی و علامت گذاری:</p> <p>.....</p>	۴
۳	<p>د) زیبایی شناسی یا بدیع لفظی:</p> <p>۱-۵- در هر بیت دو آرایه بدیع لفظی ( غیر تکراری) مشخص کنید.  هر راهرو که ره به حریم درش نبرد / مسکین برید وادی و ره در حرم نداشت  بر دوخته ام دیده چو باز از همه عالم / تا دیده من بر رخ زیبای تو باز است</p> <p>.....</p> <p>۲-۵- در ابیات و عبارات زیر انواع سجع را مشخص کنید.  طالب علم عزیز است و طالب مال ذلیل.  خبری که دانی که دلی بیازارد ، تو خاموش تا دیگری بیارد.  گفتم به نیرنگ و فسون، پنهان کنم ریش درون / پنهان نمی ماند که خون بر آستانم می رود.  جفا پل بود، بر عاشق شکستی / وفا گل بود، بر دشمن فشاندی</p> <p>.....</p> <p>۳-۵- واج آرای و تکرار را مشخص کنید.  یک عمر پریشانی دل بسته به مویی است / تنها سر مویی ز سر موی تو دورم  نه من ز بی عملی در جهان ملولم و بس / ملالت علما ز علم بی عمل است</p> <p>.....</p>	۵

## ه) کالبد شکافی نظم:

۱-۶- شعر زیر را بخوانید و موارد خواسته شده را نشان دهید.

"وقتی دل سودایی می رفت به بستانها بی خویشتم کردی بوی گل و ریحانها  
تا خار غم عشقت آویخته در دامن کوتاه نظری باشد رفتن به گلستانها  
گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید چون عشق حرم باشد سهل است بیابانها" (سعدی)

قلمرو های سه گانه:	قلمرو زبانی	قلمرو ادبی	قلمرو فکری
بیت اول			این قسمت لازم نیست
بیت دوم	این قسمت لازم نیست		
بیت سوم			

۲-۶- اشعار زیر را بخوانید و از نظر قلمروی فکری مقایسه و تحلیل کنید.

"نگار من چو ز من صلح دید و جنگ ندید حدیث جنگ به یکسو نهاد و صلح گزید  
عتابها ز پس افکند و صلح پیش آورد حدیث حاسد نشنید و زان من بشنید  
در نشاط و در لهو باز باید کرد که این دو بند گران را به دست اوست کلید  
به کام خویش رسد از دل من آن بتروی چنانکه زو دل غمگین من به کام رسید" (فرخی)

"مکن کز چشم من بر خاک سیلی آتشین خیزد نترسی زان چنان سیلی کزو آتش چنین خیزد

گوزن آسا بنالم زار پیش چشم آهویت چه سگ جانم که چندین ناله زین جان حزین خیزد

تو باری اشک خون می بار خاقانی در این اندوه که اندوه شحنه (= پاسبان) عشق است و سیم شحنه زین خیزد

مقایسه ی دو شعر:

ردیف	محل مهر یا امضاء مدیر	ردیف
۵	<p style="text-align: right;"><b>(و) کالبد شناسی نثر:</b></p> <p>۱-۷- متن زیر را بخوانید و به سوال ها پاسخ دهید.</p> <p>"خداوندا! یک دل درد دارم و یک جان پرزجر. عزیز دو گیتی، تدبیر این بیچاره را چه؟ الهی! اگر چه بهشت چون چشم و چراغ است، بی دیدار تو درد و داغ است. طالب دنیا رنجور و طالب عقبا مزدور و طالب مولا مسرور"</p> <p>الف) از میان انواع نثر ادبی، این متن در کدام نوع نثر قرار می گیرد؟</p> <p>ب) یکی از ویژگی های این نثر را بنویسید.</p> <p>ج) در این متن، سجع ها را بیابید و نوع هر یک را مشخص کنید.</p> <p style="text-align: right;">سجع متوازی: سجع مطرف: سجع متوازن:</p> <p>د) ارزش موسیقایی کدام سجع بیشتر است؟</p> <p>۲-۷- هم ریشگی در نوشته زیر، بین چه واژه هایی است؟</p> <p>"حکیمی که با جهال درافتد، باید که توقع عزت ندارد و اگر جاهلی به زبان آوری بر حکیمی غالب آید، عجب نیست که سنگی است که گوهر همی شکند."</p> <p>۳-۷- متن زیر را بخوانید و به سوال ها پاسخ دهید.</p> <p>"در عالم، نعمت بسیار است، ولکن آب نیکوترین نعمت هاست او در قرآن قصه ها بسیار است، ولکن قصه یوسف(ع) نیکوترین قصه هاست. پادشاه عالم، خبر که داد در این قصه از حسن سیرت او داد نه از حسن صورت او داد، تا اگر نتوانی که صورت خود را مانند او گردانی، باری بتوانی سیرت خود را چون سیرت او گردانی"</p> <p>الف) دو نمونه واژه آرای (تکرار) در این متن بیابید و نشان دهید.</p> <p>ب) نمونه ای از واج آرای در این متن نشان دهید.</p> <p>ج) در این متن ترصیع بین کدام جمله ها دیده می شود؟ آن ها را بنویسید.</p> <p>د) سجع متوازی در بین کدام واژه ها دیده می شود؟</p> <p>موفق باشید. قانبیلی</p>	۷
صفحه ی ۱۴ از ۱۴		



اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران

اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۴ تهران

دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرودانش

کلید سؤالات پایان ترم نوبت دوم سال تحصیلی ۹۶-۹۷

نام درس: علوم و فنون

نام دبیر: سمیه قانیلی

تاریخ امتحان: ۱۹/۰۳/۹۷

ساعت امتحان: ۸ صبح / عصر

مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	۱-۱- خوانش دقیق متن ۱-۲- ادبیات ۱-۳- بلاغت ۱-۴- پیام رسانی ۱-۵- سطح بیانی	
۲	۱-۲- فارسی باستان / خط میخی ۲-۲- رودکی - شهید بلخی ۲-۳- رودکی ۲-۴- بخارا	
۳	۱-۳- ویژگی زبانی: کمی لغات عربی و بیگانه / ویژگی ادبی: استفاده از آرایه های ادبی در حد طبیعی و اعتدال	
۴	۱-۴- الف (غ / ب) ص / ج (غ / د) غ ۲-۴- کلمات قافیه: داروست-بی دوست / حروف قافیه: وست/قاعده: ۲ خط عروضی: چن طفل ک از خردن دا روست پ ری شان / با دوست پ ری شان م بی دوست پ ری شان تقطیع هجایی و علامت گذاری: چن / طفل / ک / از / خردان / ادا / اوست / پ / اری / شان / با / دوست / ا / پ / اری / شان / ام / بی / دوست / پ / اری / شان ..... کلمات قافیه: تمنا-تا / حروف قافیه: ا/قاعده: ۱ خط عروضی: یاد دا دند ب ما نخ ل ک مر تا ن ک نیم / آن چ دا ریم ز بی گان ت من نان ک نیم تقطیع هجایی و علامت گذاری: یاد / دا / دند / ب / ما / نخ / ل / ک / مر / تا / ن / ک / نیم / آن / چ / دا / ریم / ز / بی / گان / ت / من / نان / ک / نیم	
۵	۱-۵- جناس ناقص اختلافی / اشتقاق / تکرار --- جناس تام / تکرار ۲-۵- متوازن / مطرف / متوازی یا مطرف / متوازی	
۶	سوال ۶ به عهده ی دانش آموز (پاسخ ها می تواند متفاوت باشد و نظر تصحیح کننده ملاک است).	
۷	۱-۷- الف) نثر موزون / ب: جمله های کوتاه با سجع های ساده (ج) متوازی: رنجور. مزدور. مسرور / مطرف: چراغ. داغ / متوازن: پردرد. پرزجر / د) متوازی ۲-۷- جاهل. جاهل ۳-۷- الف) قصه. حسن. صورت. سیرت / ب) خبر که داد در این قصه از حسن سیرت او داد نه از حسن صورت او داد / ج) از حسن سیرت او داد نه از حسن صورت او داد یا نتوانی که صورت خود را مانند او گردانی، باری بتوانی سیرت خود را چون سیرت او گردانی (د) صورت. سیرت	
جمع بارم: ۲۰	نام و نام خانوادگی مصحح: سمیه قانیلی	امضاء: